

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

Klasa 11 (2)

Izdan 1. Jula 1931.

PATENTNI SPIS BR. 8099

Pol Registrator Compagnie m. b. H., Krefeld, Nemačka.

Naprava za sređivanje pisama i t. sl. za zbirne mape.

Prijava od 24. juna 1930.

Važi od 1. oktobra 1930.

Traženo pravo prvenstva od 28. juna 1929. (Nemačka).

Pronalazak se odnosi na napravu za sređivanje pisama i tome sl. za zbirne mape sa elastično pritisnutim pokretnim šipovima za sređivanje i naročito se odnosi na takvu napravu za sređivanje, kod koje je samo jedna polovina šipa za sređivanje elastično opterećena. Da bi pri zatvaranju jedne takve naprave za sređivanje uzajamni zahvat šipovih polovina bio uvek osiguran samo kretanjem slobodno obrtnih šipovih polovina, već je predlagano da se elastično opterećene šipove polovine pomoću zuba, koji se pri otvaranju prinudno uključuje, zaustave u položaju, u kome bi bilo spremne za zahvat sa odgovarajućim šipovim polovinama, i da se ovaj zub oslobađa pokretanjem slobodno obrtnih šipovih polovina. Za upravljanje ovim zubom služe, kod ove poznate naprave za sređivanje, dodatci, na pr. kolena od obrtnih osovina, koje po parovima vezuju šipove polovine, koje pri obrtnom kretanju šipovih polovina dejstvuju na ispade zuba i prouzrokuju njihovo potrebno kretanje. Sad se u praksi pokazalo, da je potrebna velika tačnost u izvođenju i u sastavu pojedinih delova naprave za sređivanje, naročito zuba i njegovih obrtnih članova, kako bi naprava uvek na željeni način radila. Kod oblika izvođenja, koji je većinom u upotrebi, ove poznate naprave biva kretanje zuba, koje je potrebno za zaustavljanje, izazvano na taj način, što koleno obrtne

ose dejstvuje zajedno sa ispadom pomerljivog zuba. Oslobođanje zuba biva pri tome izvedeno pomoću kolena druge polovine šipove obrtne ose. Ovaj način izrade ima nezgodu, da usled nedovoljne tačnosti pojedinih delova i pri nepravilnom rukovanju napravom šipovi za sređivanje mogu da se otvore, a da zub ne dođe do dejstva. Posledica toga jeste, da pri zatvaranju slobodno obrtnih šipovih polovina ove ne mogu da dođu u zahvat sa elastično opterećenim šipovim polovinama. Ista opasnost nastaje i odatle, što pri zatvaranju šipa od onog trenutka u kome šipove polovine, koje su pomoću zuba držane u zapetom položaju, bivaju pomoću zuba oslobođene, ne postoji više nikakva prinudnost između uzajamnog kretanja šipovih polovina. Slobodno pomerljive šipove polovine bivaju šta više dalje pomerane pomoću ruke, dok druge šipove polovine bivaju pomoću elastičnog dejstva trenutno dovedene u položaj zatvaranja. Dalja nezgoda ovog poznatog načina izrade jeste u tome, da ispravno rukovanje ovom napravom za sređivanje pretpostavlja tačno poznavanje načina dejstva i sastava. Rukovalac mora prethodno tačno biti obavešten da najpre moraju biti pomerene šipove polovine koje se mogu zaustaviti pomoću zuba, pre no što naprava za sređivanje definitivno može biti otvorena.

Pronalasku je cilj da stvori napravu za

sređivanje, kod koje je sigurnost šipovog zatvaranja potpuno nezavisna od tačnosti pojedinih delova i od spretnosti u rukovanju. Pronalazak se sastoji u tome, da kod naprave za sređivanje, koja je u uvodu opisana, delovi koji upravljaju zubom, na pr. kolena obrtnih osovina tako neposredno jedno na drugo dejstvuju, da, po oslobođenju elastično opterećenih šipovih polovina pomoću zuba, slobodno pokretne šipove polovine same od sebe i jedna prema drugoj bivaju pokretane ka elastično opterećenim šipovim polovinama u zatvoreni položaj. U daljem izvođenju pronalaska izveden je raspored, da koleno obrtne osovine od elastično opterećenih šipovih polovina u zatvorenom položaju, tako prehvata koleno druge obrtne osovine, da ono osovini oslobađa za zatvarajuće kretanje tek onda, kad je zub doveden u svoj dejstvujući položaj. Da bi se sad uključivanje i isključivanje zuba i sigurnost uzajamnog zahvata šipovih polovina ostala potpuno nezavisna od stepena tačnosti pri izvođenju pojedinih delova, i od abanja, zubac se, po pronalasku, nalazi pod uticajem opruge, koja dejstvuje suprotno kretanju za oslobađanje. Pošto se elastično opterećene šipove polovine toliko izmaknu iz ovog zatvorenog položaja, da koleno obrtne osovine druge šipove polovine bude oslobođeno, pokrete se zub pod dejstvom opruge i uticajni položaj i pri tome istovremeno pomera u otvoreni položaj slobodno pomerljive šipove polovine, dejstvujući zajedno sa kolenom obrtne osovine.

Kod jednog oblika izvođenja pronalaska biva učinjena upotreba, iz poznatog rasporeda, člana, koji je snabdeven sa odmorištem za koleno obrtne ose, koji je pokretan po osnovnoj ploči i koji služi kao zub. Raspored opruge koja dejstvuje na zub omogućuje i znatno uprošćenje ovog zuba. Po pronalasku odmorište za koleno obrtne ose od elastično opterećenih šipovih polovina zajedno sa kosom površinom dejstvuje neposredno pomoću kolena druge osovine. Zub dobija na ovaj način samo jedan jedini ispad, dok je do sada bilo potrebno tri ispada.

Da bi se i bez poznavanja načina dejstva naprave za sređivanje i bez primene spretnosti zagarantovalo uvek udobno otvaranje i sigurno zatvaranje šipa, predviđena je po pronalasku po sebi poznata ručna poluga ili sličan član za upravljanje, koji dejstvuje na dodatak obrtne osovine od elastično pritiskujuće šipove polovine, čijim se kretanjem, koje je ograničeno pomoću oslonaca, dodatak obrtne osovine izdiže u položaj, koji obezbeđuje zapreku

pomoću zuba. Prvenstveno je ova ručna poluga izvedena dvokrako i jednim krakom zahvata slobodno ispod dodatka obrtne osovine, od elastično opterećene šipove polovine, koji je obrazovan pomoću kolena.

Pomoću primene ove ručne poluge ili tome sl. biva istovremeno stvorena mogućnost da se obezbedi i otvaranje slobodno obrtnih šipovih polovina uprkos opterećenja od pisama, koja su pred šipom naslagana. U tom cilju predviđen je u jednom daljem izvođenju pronalaska član, koji pri otvaranju šipa otvara i slobodno obrtne šipove polovine, koji biva upravljane obrtnom polugom koja služi za otvaranje šipovih polovina koje elastično opterećuju. Prvenstveno na ovaj član, koji dejstvuje na slobodno obrtne šipove polovine, biva obrazovan iz obrtne poluge koja domaša pod koleno obrtne osovine ovih šipovih polovina i koja zalazi u domašaj ručne poluge, a sa ručnom polugom se nalazi na istoj osovini.

Jedan primer izvođenja pokazan je na nacrtu i to sl. 1 pokazuje napravu za sređivanje u izgledu odozgo i sl. 2 pokazuje presek po liniji 2—2 iz sl. 1.

Na osnovnoj ploči *b* koja se nalazi pritvrđena na jednoj korici *a* zbirne mape nalaze se obrtno smeštene obrtne osovine e^1 i e^2 , koje međusobno spajaju po dve polovine d^1 i d^2 od šipova za sređivanje. Obrtna osovina e^2 nalazi se pod uticajem zavojite opruge *f*, koja dejstvuje suprotno otvaranju šipovih polovina d^2 , dok je druga osa e^1 slobodno obrtna. Oko čepa *g*, koji je nošen osnovinom pločom, nalazi se pločica *h*, koja je obrtno smeštena. Ova pločica *h* nalazi se sa jednim dodatkom *m* pod uticajem jednog odmaknutog kraja zavojite opruge *k*, koja biva držana pomoću pločice *l*, koja je uzdignuta sa osnovine ploče *b* i koja se drugim isto tako odmaknutim krajem priljubljuje uz dodatak *i*, koji se izdiže iz osnovine ploče. Obrtne osovine e^1 i e^2 šipovih polovina snabdevene su sa po jednim kolenom *n* odn. *o*. Ispad *p*, u vidu nosa, koji je postavljen na slobodnom kraju pločice *h*, dejstvuje u vezi sa ovim kolonima *n* i *o* na sledeći način: Pri otvaranju šipu kreće se ispad *p* pod uticajem opruge *k* u domašaju kolena *o* i čvrsto drži šipove polovine d^2 . Ispad *p* služi tako kao odmorište za koleno *o*. Radi zatvaranja naprave za sređivanje bivaju slobodno obrtne šipove polovine d^1 same obrnute u zatvoreni položaj. Pri tome koleno *n* tako dejstvuje na ispad *p*, da ovaj ispad biva ponovo doveden u svoj nedejstvujući položaj prema uticaju opruge *k* i najzad oslobađa koleno *o* obrtne ose e^2 . Po ovo-

me se mogu i šipove polovine d^2 pokrenuta pod uticajem opruge f u zatvoren položaj.

Kolena n i o obrtnih osovin e^1 i e^2 tako su odmerena i raspoređena, da koleno o zahvata preko kolena n . Time biva postignuto, da šipove polovine d^1 neizbežno moraju toliko biti pokrenute da odmorište p bude oslobođeno za bočno kretanje. Pre toga naime nije moguće otvaranje šipa pokretanjem šipove polovine d^2 , jer koleno n obrtne ose e^1 biva čvrsto držano kolenom o od obrtne ose e^2 . Osim toga rasporedom i kretanjem kolena n i o biva postignuto, da koleno o neposredno po svom oslobođenju od strane odmorišta p dospe u zahvat sa kolenom n . Posledica toga jeste, da od toga trenutka između kretanja šipovih polovina d^1 i d^2 postoji prinudnost tako da uzajamni zahvat šipovih polovina mora u svakom slučaju da se izvede. Ali ovaj zajednički rad kolena n i o ne sprečava potrebno upadanje jedno u drugo, koje je potrebno za sigurno zatvaranje šipa, na pr. čivija q i rupa r na krajevima šipovih polovina.

Pomoću dveju pločica t , koje su postavljene na osnovinoj ploči b biva nošen čep u , na kome je ručna poluga s obrtno smeštena. Kraći krak ove poluge s zahvata ispod kolena o obrtne osovine od elastično opterećenih šipovih polovina d^1 . Pritiskom na niže na slobodni kraj ove poluge s biva koleno o pokrenuto prema gore i na taj način bivaju otvorene šipove polovine d^1 . Poluga s biva od strane mapinih korica zadržana, tek, pošto koleno o bude izdignuto do potpunog oslobođenja nosa p . Dakle radi otvaranja šipa za sređivanje potrebno je samo, da se poluga dotle pritiskuje na niže, dok ne bude zadržana mapinim koricama. Zubac za zaustavljanje, koji je obrazovan pomoću pločice h sa nosom p , a za šipove polovine d^1 biva dakle u svakom slučaju doveden do dejstva.

Obrtnom osom u poluge s biva nošena još jedna obrtna poluga v , koja je isto tako dvokrako izvedena i sa jednim krakom hvata ispod kolena n obrtne osovine od slobodno obrtne šipove polovine d^2 . Drugi krak ove poluge v snabdeven je sa dodatkom w , koji zalazi u domašaj kretanja poluge s i to tako, da poluga v bude zahvaćena tek, pošto poluga s u glavnom pređe put koji je potreban za zatvaranje šipove brave. Pomoću ove druge poluge v biva obrtno kretanje poluge s istovremeno iskorišćeno zato, da šipove polovine koje su slobodno obrtne i koje su opterećene spisima, pokrene u otvoreni položaj.

— Umesto pokredne pločice h može kao zub za zapreku elastično opterećenih ši-

povih polovina u otvorenom položaju da posluži i povlakač, koji je pravolinijski vođen i koji je snabdeven sa odmorištem. Takođe kolena n i o od obrtnih osovin e^1 i e^2 šipovih polovina mogu biti zamenjene dodatcima na ove obrtne osovine.

Patentni zahtevi:

1. Naprava za sređivanje pisama i tome sl. za zbirne mape sa elastično stisnutim šipovim polovinama za sređivanje i zubom, koji je upravlján pomoću dodatka koji spajaju po dve šipke osovine, i koji zub pri otvorenom šipu čvrsto drži elastično opterećene šipove polovine u zapeťom položaju za zahvat sa drugim šipovim polovinama i pri njihovom zatvaranju ih oslobađa, naznačena time, što dodatci, koji upravljaju zubom (h , p), na pr. kolena (n) i (o) obrtnih osovin (e^1) odn. (e^2), tako neposredno dejstvuju jedan na drugi, da po oslobođenju elastično opterećenih šipovih polovina (d) pomoću zuba (h , p) slobodno obrtne šipove polovine (d^1) samostalno i jedna prema drugoj budu pokrenute ka elastično opterećenim šipovim polovinama u zatvoreni položaj.

2. Naprava za sređivanje po zahtevu 1 naznačena time, što koleno (o) obrtne ose elastično opterećenih šipovih polovina (d^2) u zatvorenom položaju tako prehвата koleno (n) druge obrtne ose (e^1), da ove oslobađa za otvarajuće kretanje tek pošto zub (h , p) bude doveden u svoj dejstvujući položaj.

3. Naprava za sređivanje po zahtevu 1 do 2 naznačena time, što se zub (h , p) nalazi pod uticajem opruge (k), koja suprotno dejstvuje njegovom oslobođenju tako, da pri otvarajućem kretanju elastično opterećenih šipovih polovina (d^2) samostalno biva doveden u svoj dejstvujući položaj i pri tome sobom uzima u otvoreni položaj druge šipove polovine (d^1) u zajedničkom dejstvovanju sa njihovih kolenom (n) obrtne ose.

4. Naprava za sređivanje po zahtevu 1 do 3 naznačena time, što odmorište (p) zuba (h , p) za koleno (o) obrtne ose od elastično opterećenih šipovih polovina (d^2) zajedno sa kosom površinom neposredno dejstvuje pomoću kolena (n) obrtne ose od slobodno obrtnih šipovih polovina (d^1).

5. Naprava za sređivanje po zahtevu 1 do 4 naznačena time, što na koleno (o) obrtne osovine od elastično opterećenih šipovih polovina (d^2) po sebi poznata ručna poluga (s) ili sličan član za upravljanje tako dejstvuje, da pomoću dodatka za ograničeno kretanje ove ručne poluge koleno (o) obrtne ose biva izdignuto u položaj koji obezbeđuje zapreku pomoću zuba.

6. Naprava za sređivanje po zahtevu 5 naznačena time, što je ručna poluga (s) dvokrako izvedena i sa jednim krakom slobodno hvata pod koleno (o) obrtne ose (e²) elastično opterećenih šipovih poluga (d²).

7. Naprava za sređivanje po zahtevu 5 do 6 naznačena time, što ručna poluga (s) ili tome sl. pri otvaranju šipa, upravlja članom (v) koji prinudno otvara slobodno obrtne šipove polovine (d¹) u zajedničkoj

vezi sa njihovim kolenom (n) obrtne osovine.

8. Naprava za sređivanje po zahtevu 5 do 7 naznačena time, što član, koji služi za otvaranje slobodno obrtnih šipovih polovina (d¹), biva obrazovan pomoću obrtne poluge (v) koja zahvata ispod kolena (n) obrtne osovine ovih šipovih polovina i koja zalazi u domašaj ručne poluge (s), pri čemu ova obrtna poluga (v) biva nošena istom osovinom kao i ručna poluga (s).

Fig.1

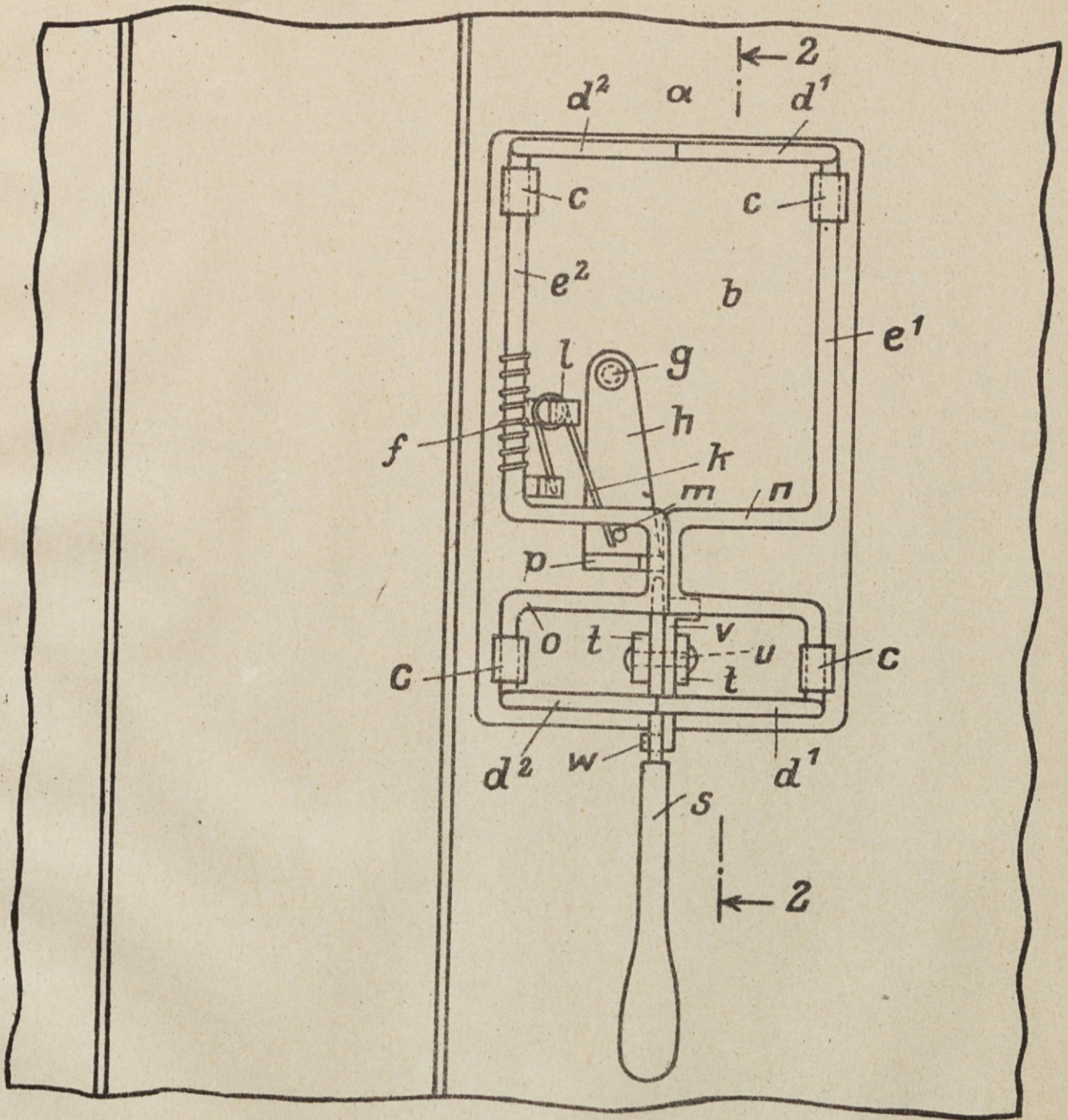

Fig.2

